

Pinacoteques dels museus catalans

Jaume Mercadé i Vergés

L'edifici del Museu Maricel de Mar de Sitges va ésser construït al segle XIV per Bernat de Fonollar, senyor de Sitges, perquè fos l'Hospital de la Vila.

Va funcionar com a hospital fins al 1910 en què Charles Deering, industrial nord-americà l'adquirí per a la seva residència. Home de gran cultura, acollí una bona col·lecció d'obres d'art de diversa procedència. L'any 1921 va deixar Sitges i retirà la major part de peces per endur-se-les a Amèrica, deixant el restant a la vila.

L'any 1969 la Diputació de Barcelona va comprar l'immoble per instal·lar-hi la col·lecció d'obres d'art donades per Jesús Pérez Rosales, doctor en medicina i gran amant de les arts.

Avui alberga la magnífica col·lecció del pròcer barceloní, a més de la col·lecció marinera d'Emerencià Roig i Raventós (fill del prestigiós pintor Roig i Soler, creador de l'anomenada "escola de Sitges"), composta de diferents models de vaixells a petita escala, instruments nàutics i elements d'art de pesca, gravats, reproduccions, pintures, etc., tot relacionat amb la mar.

També si ha instal·lat la important Pinacoteca Municipal de Sitges, molt interessant per als amants de la pintura i que marca una destacada fita en la història de la pintura catalana.

El museu consta de planta baixa i dos pisos, amb vint-i-quatre sales, on s'exhibeixen preferentment la gran varietat de peces de la col·lecció Jesús Pérez, d'èpoques i estils diferents.

Si pel que fa a les pinacoteques catalanes de fi de segle i actuals, que és el tema primordial que ens ocupa, la col·lecció esmentada, la qual forma la major part del Museu, no ens té tan especial interès, no deixarem de mencionar, però, la importància excepcional d'algunes de les peces que s'hi exhibeixen.

Són vertaderament interessants les obres d'art medieval, com el Pantocràtor de Tredós, la capella gòtica de Sant Bartomeu, el Sant Ermengol de La Seu d'Urgell, el retaule de Sant Pere de Cubells, dels germans Serra, les talles d'imatges, el calvari gòtic del segle XIII, l'escul-

tura en alabastre de la Verge, procedent del Monestir de Sant Miquel del Fai, del segle XV, les Verges de la pera i la de la magrana, i del segle XVI, Sant Pere, Sant Pau i el relleu de la Presentació de Jesús al Temple. Un cadiratge de cor d'estil renaixentista i nombroses peces de mobiliari de distints estils, des de gòtiques, renaixentistes, barroques, Lluís XV, imperi, isabelines, fins al segle XIX. Ceràmiques, pots de farmàcia, rajoles decoratives, ferros forjats, vidres antics, objectes de plata, litúrgics, rellotges, llums, instruments musicals i un llarg etcètera que faria interminable la descripció.

Però concretem-nos a comentar la Pinacoteca Municipal de Sitges, on s'exposen una bona col·lecció de pintures –algunes de gran qualitat–, de pintors sitgetans o vinculats a la vila.

La mostra està representada o dividida en diverses tendències o estils ben determinats:

EL ROMANTICISME

Obres de **Joaquim Espalter** (1808-1880), pintor que estudià a París i a Itàlia, amic de Federico de Madrazo, i s'instal·là a Madrid, on es féu un renom com a pintor de retrats. En la seva obra s'endevina una clara i notable influència del seu amic.

L'ESCOLA LUMINISTA

Anomenada també "Escola de Sitges", saturada de llum vibrant i mediterrània, lluminosa i ens atreviríem de qualificar de "sorollesca", en contraposició de la "vayredana" o "urgellesca", valgui la expressió, i que era el corrent de moda de l'època.

La constituïren els pintors, representats amb sengles pintures, algunes de gran format, com en **Joan Roig i Soler** (1852-1909), amb la lluminositat que el caracteritzà, **Joaquim de Miró** (1849-1914), **Felip Masó i de Falp** (1851-1929) amb uns quadres de costums, on destaca el de gran dimensió "La processó del Corpus a Sitges" molt descriptiu i amb un patentitzat detallisme, **Antoni Almirall** (1860-1905) i **Arcadi Mas i**

Diatges
Codina, s.a.
Grup A Títol 412
Sant Quirze, 11 • Tel. 725 62 99 • SABADELL

TOT EN MARCS
MARC
Suñer
TORRES I BAGES, 13 - T. 726 49 55 - 08201 SABADELL

PEIX i MARISC
J. BARBERÁ
Telèfons 714 52 87 - 714 55 40
Castellar del Vallès

"La processó del Corpus a Sitges". Felip Massó (1851-1929). (Fragment).

Fontdevila (1852-1934), pintor barceloní, que mercès al seu amic Roig i Soler s'afincà a Sitges, on morí. La seva llarga residència a Itàlia i l'escola naturalista napolitana influïren en la seva pintura, que conjuminà magníficament amb el nou estil luminista, produint uns admirables quadres que en són una bella mostra els exposats en aquesta sala.

EL MODERNISME

Representat no podia ésser d'altre per **Santiago Rusiñol i Prats** (1861-1931) amb uns plausibles quadres, molt representatius de l'època modernista ("*Paisatge de Valldemosa*"), però, captant, si més no, la intensa lluminositat

sitgetana, amb obres de paleta clara, més viva i alegre, i de gran riquesa colorística. És digne d'esment el famós quadre primitiu del Port de Barcelona i que dedicà al seu avi, motiu del disgust familiar en constatar que en Rusiñol volia ésser "*artista i no fabricant de teixits*".

EL NOUCENTISME

El pintor sitgetà **Joaquim Sunyer i de Miró** (1874-1956) no hi podia mancar com a representatiu d'aquest moviment. Després de l'estança a París, s'instal·là a Sitges, canviant radicalment la seva pintura i passant a ser el pintor més representatiu del noucentisme Català. Els quadres que s'exhibeixen, senzills de composició i puresa de formes, d'un cromatisme sobri però ric en matisos, són d'una admirable realització.

EL NOU SEGLE

La pintura sitgetana que evolucionà en el segle XX es manifesta en aquesta sala amb els pintors **Pere Pruna i Ocerans** (1904-1977), amb una pintura de figures femenines expressades poèticament i amb el sensualisme mediterrani de les escultures gregues; **Alfred Sisquella i Oriol** (1900-1964), també pintor barceloní afincat a Sitges, amb unes obres d'un cromatisme rotund i sobri, amb colors terrosos i neutres com a reacció contra el luminisme que predominava; **Artur Carbonell i Carbonell** (1906-1973), deixeble de Joaquim Sunyer, amb una pintura onírica i surreal, i **Agustí Ferrer i Pinós** (1884-1960) amb quadres

molt efectistes i rics de tonalitats molt vistoses i atractives a la mirada.

I aquí acabem de contemplar una bella representació de l'obra dels pintors sitgetans, mentre encara immersos en la lluminositat de la vila, accentuada amb la blancor dels edificis, davallarem per l'estret i pendent carrer de Fonollar vers el mar cobalt pur, sota un cel rutilant blau i mediterrani, i constatem que aquells pintors no podien menys que reflectir en les seves obres amb entusiasme, la intensa claror que ens envolta i que ens transporta en un món ple de luminisme i color.

MUSEU MARICEL DE MAR

Carrer Fonollar s/n. - Tel. 894 03 64
08870 SITGES (Garraf)